

Effectieve omgevingsrechtspraak in 2021 en na 1 juli 2022

Mr. M.J.H.M. Verhoeven

1

1

programma

- Wie levert de rechtsbescherming?
- Hoe leveren we rechtsbescherming?
- Wat is de rechtsbescherming?

2

2

Titel
Datum

1

Wie levert rechtsbescherming?

3

3

Vorbereitung Rechtspraak op de Omgevingswet

- Voorlopers
- Projectgroep Implementatie Omgevingsrecht
 - DSO
 - Opleiding
 - Onteigening
 - Afdoening korte termijn zaken

4

4

Titel
Datum

2

Geleerde lessen tot nu toe

- Niet eenvoudig beter,
- Ervaring uit het verleden biedt geen garantie meer voor de toekomst
- Veel overgelaten aan de rechtspraak (stel rechtsvragen)
- Gewoon iets anders?
- DSO

5

5

Hoe leveren we rechtsbescherming?

6

6

Titel
Datum

3

Succesfactoren voor maatschappelijk effectieve omgevingsrechtspraak in 2021

- Op de zitting en in de uitspraak oog hebben voor waar het om gaat.
- Heldere, begrijpelijke zittingen en uitspraken ofwel Klare Taal & Heerlijk Helder
- betekenisvolle indringende toetsing op zitting
- Stichting Advisering Bestuursrechtspraak
- finale geschil beslechting (zelf oplossen)
- Oplossing achterliggend conflict door onlosmakelijke samenhang
- Tijdige rechtspraak

7

7

Wat voor rechtsbescherming moeten we leveren?

8

8

Titel
Datum

4

Knelpunten maatschappelijke effectieve omgevingsrechtspraak anno 2021

Toetsingsintensiteit

Finaliteit en de stoel van de bestuurder

Omvang van het geding

4 'hot items'

- Stikstof: PAS, "Logtsebaan" en Emissiearme stallen
- Varkens in Nood
- Nevele?
- Toeslagenaffaire

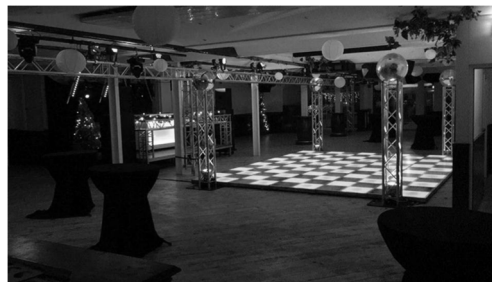
Finaliteit

Cantina La Bamba

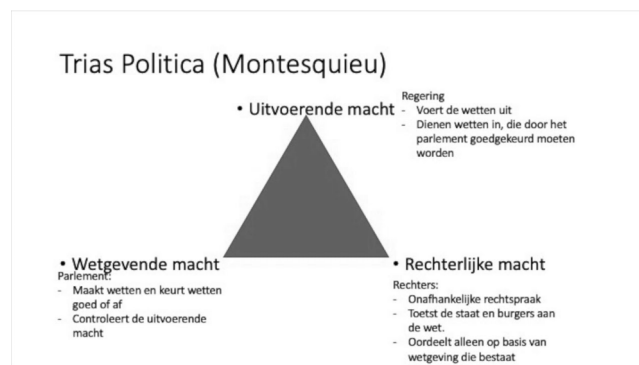
ECLI:NL:RBOBR:2017:5972

ECLI:NL:RVS:2018:2658

Finaliteit, klare taal

Toetsing in de ideale wereld?

11

11

De huidige toetsingsintensiteit

Beslisruimte

'Hoe dwingender de regel, des te voller de toets'

Regeluitleg

'Hoe duidelijker de regel, des te minder uitleg'

Terughoudende 'Regeltoets'

Exceptieve toetsing regels/beleidsregels

Evidentiecriterium en geen andere bestemming

ECLI:NL:RVS:2021:1177

12

12

Titel
Datum

6

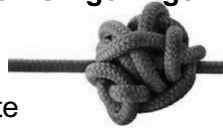
Trias Politica uit evenwicht

Verzwakking wetgevende macht
 Vergroting rol uitvoerende macht
 Grotere gemeenten / grotere afstand overheid-burger

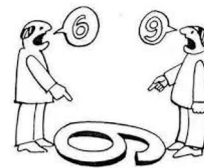
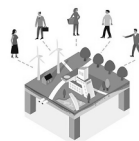

Toenemend beroep op rechtspraak?

Extra uitdagingen Omgevingswet

Toenemende beslisruimte
 Paradigma-wisseling
 Meer lokale algemene regels

Amersfoorts studentenhuis
ECLI:NL:RVS:2018:2277
indringend toetsen=/=marginaal toetsen
Hoe groter de ruimte, des te meer
verantwoording (zorgvuldigheid en
motivering)

15

15

De drietrapsraket van evenredigheid
ECLI:NL:RVS:2021:1468

- Geschiktheid
- Noodzakelijkheid
- Maatvoering beperkende maatregel
- Intenser naar gelang het gewicht van de belangen die op het spel staan

16

16

Titel
Datum

8

Exceptieve toetsing lokale algemene regels

Exceptieve toetsing ECLI:NL:RVS:2020:452

Strijd met hogere regelgeving+algemene beginselen

Niet het maatschappelijke gewicht zelf vaststellen

Rol evenredigheidsbeginsel

Omgevingsplan (kader in ECLI:NL:RVS:2020:520 ro.5.3)

Exceptieve toets planregel =/=toets rechtmatigheid planregel

Evidentiocriterium (zonder nader onderzoek)

Hoe flexibeler des te minder evident?

Verkeerde bestemming kan niet (ECLI:NL:RVS:2021:1177)

Beleidsregels

17

17

Sluiting Breda

ECLI:NL:RVS:2016:2840

beleid en de bijzondere omstandigheden

DRUGSPAND GESLOTEN

Het is verboden dit pand te betreden

 POLITIE

Vermoedens van drugs?
Bel Politie 0900-8844
of
Meld Misdaad Anoniem 0800-7000

18

18

Titel
Datum

9

Sluiting Rotterdam
ECLI:NL:RVS:2021:2243
bijzondere omstandigheden zelf stellen
Evenredigheid
DRUGSPAND GESLOTEN

Het is verboden dit pand te betreden

 POLITIE

Vermoedens van drugs?
Bel Politie 0900-8844
of
Meld Misdaad Anoniem 0800-7000

19

19

toetsingsintensiteit

Indringender toetsen

(motivering+zorgvuldigheid+evenredigheid)

Waar aan te toetsen voor/na 1-7-2022?

Goede RO / Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Artikel 4.2 lid 1 Ow

Milieu en Natuur / Belangen van de fysieke leefomgeving?

Artikel 2.1, lid 3 Ow

Gezondheid 'het nieuwe superbelang'

Artikel 2.1, lid 4 Ow

20

20

Titel
Datum

10

Vragen?